

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Zjawisko handlu ludźmi w opinii studentów szkół wyższych województwa małopolskiego. Studium socjologiczne

mgr Krzysztof Nawrot

Głównym założeniem przygotowanej rozprawy doktorskiej jest analiza przestępstwa handlu ludźmi z punktu widzenia nauk socjologicznych oraz poznanie opinii na temat tego zjawiska osób studiujących w ośrodkach akademickich na terenie województwa małopolskiego. Zadanie zrealizowano zarówno poprzez kwerendę dokumentów i publikacji opisujących handel ludźmi, jak i przeprowadzenie badań własnych. Niezbędne do wykonania analizy porównawczej stało się wykorzystanie metody krytycznej analizy materiałów źródłowych i metody analizy historycznej. Na potrzeby realizacji badań własnych przeprowadzonych w niniejszej pracy wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego w postaci badania ankietowego, zrealizowanego za pomocą internetowego kwestionariusza ankiety. Grupę respondentów stanowili studenci i studentki szkół wyższych z obszaru województwa małopolskiego.

Rozprawa doktorska składa się z sześciu rozdziałów, wstępu, wniosków i zakończenia. W pierwszym omówiono pojęcie i istotę zjawiska przestępczości zorganizowanej. Następnie, w oparciu o wybrane przykłady dokumentów międzynarodowych, ukazano zmianę podejścia i pojmowania definicyjnego handlu ludźmi. Ponadto przedstawiono czynniki cywilizacyjne, które mogą mieć istotne znaczenie na rozwój i powstawanie zjawiska handlu ludźmi. Na podstawie dostępnych raportów krajowych i międzynarodowych ukazano też skalę zjawiska handlu ludźmi na świecie, w Europie i w Polsce.

Drugi rozdział rozprawy doktorskiej w całości poświęcono charakterystyce przestępczych form handlu ludźmi. Wśród nich rozróżniono pracę przymusową, prostytutkę, handel dziećmi, handel narządami oraz mniejsze formy przestępcze.

Trzeci rozdział dotyczył głównie prawnych aspektów przestępstwa handlu ludźmi. Zaprezentowano wybrane regulacje prawne obowiązujące na terenie Unii Europejskiej, co umożliwia szersze spojrzenie na problem walki z procederem handlu ludźmi. Następnie przedstawiono sposoby penalizacji czynów związanych z handlem ludźmi w polskim ustawodawstwie. Z kolei analiza regulacji prawnych krajowych i międzynarodowych w zakresie przestępstwa handlu ludźmi pozwoliła na ukazanie, w jaki sposób wspomniane

rozwiązania legislacyjne są ze sobą paralelne. W rozdziale scharakteryzowano też sposoby postępowania sprawcy przestępstwa handlu ludźmi i profil ofiary tego czynu. Przedstawienie zarówno sprawcy, jak i ofiary czynu zabronionego oraz analiza rozwiązań prawnych dotyczących karalności za handel ludźmi pozwalają w sposób bardziej dokładny zrozumieć badane zagadnienie. W ostatniej części rozdziału autor zaprezentował społeczne nauczanie Kościoła katolickiego wobec zagrożeń płynących z różnych form handlu ludźmi.

W czwartym rozdziale przedstawiono zagadnienia metodologiczne prowadzonych badań ilościowych przy wykorzystaniu autorskiego internetowego kwestionariusza ankiety. Ukazano także charakterystyki społeczno-demograficzne osób uczestniczących w badaniach. Natomiast w rozdziałach piątym i szóstym zaprezentowano wyniki przeprowadzonych badań własnych.

Realizacja kwerendy materiałów źródłowych i przeprowadzenie badań własnych w dużym stopniu przyczyniły się do większego poznania szerokiej gamy aspektów zjawiska handlu ludźmi. Odpowiedzi osób biorących udział w badaniu pozwoliły na ukazanie poziomu wiedzy w obszarze form handlu ludźmi, częstotliwości i skali przestępstwa, opinii respondentów w obszarze osób najbardziej narażonych na działanie tego procederu oraz potencjalnych zagrożeń, które może nieść doświadczenie przestępstwa handlu ludźmi.